

ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA

Hatályos: 2011. október 25-től

I.

A SZABÁLYZAT ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, TARTALMA

Az értékelési szabályzat elkészítésének célja, hogy abban

- a számvitelről szóló, többször módosított 2000. évi C. törvényben (továbbiakban: Szt.), valamint az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségéről szóló, többször módosított 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendeletben (továbbiakban: Korm. rendelet) rögzített előírások alapján meghatározásra kerüljenek azok az értékelési elvek, módszerek, amelyekkel szervezetünk az eszközeinek és forrásainak mérlegértékét megállapítja, továbbá
- rögzítésre kerüljenek azok az értékelési szabályok, amelyek alkalmazása - a számviteli törvény, valamint a Korm. rendelet felhatalmazása alapján - szervezetünk döntésén alapul.

Szervezetünk értékelési szabályzata a - számviteli törvény, valamint a Korm. rendelet végrehajtására vonatkozóan - a következő témákhoz kapcsolódóan tartalmaz előírásokat:

- A mérlegben szereplő eszközök értékelésének általános szabálya.
- Az immateriális javak, tárgyi eszközök, befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítésének általános szabálya.
- Az eszközök bekerülési (beszerzési és előállítási) értékének tartalma.
- Térítésmentesen átvett eszközök, ajándékként, hagyatékként kapott eszközök, a többletként fellelt eszközök, valamint a követelések fejében átvett eszközök értékelése.
- Az egyes eszközök értékelése.
- Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek forintértékének meghatározása.
- Az értékvesztés elszámolásának, visszairásának feltételrendszere.
- A mérlegben szereplő források értékelésének általános szabálya.
- Az egyes források értékelése.

II. ESZKÖZÖK ÉRTÉKELÉSÉNEK SZABÁLYAI

1. A mérlegben szereplő eszközök értékelésének általános szabályai

A Szt.-ben, valamint a Korm. rendeletben foglalt előírások alapján

- – a befektetett eszközöket,
- – a forgóeszközöket

a Szt., valamint a Korm. rendelet szerinti **bekerülési (beszerzési, előállítási) értéken kell értékelni, csökkentve azt** a Szt.-ben, valamint a Korm. rendeletben rögzített, továbbá szervezetünk számviteli politikájában meghatározott **értékcsökkenés, illetve értékvesztés összegével, növelve** azt a Szt. és Korm. rendelet, valamint szervezetünk számviteli politikája szerinti **visszaírás összegével**.

2. Az immateriális javak, tárgyi eszközök, befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítésének általános szabálya

Szervezetünk nem kíván élni az immateriális javak, tárgyi eszközök, továbbá a befektetett pénzügyi eszközök - Szt. 57.§ (3), valamint a Korm. rendelet 32/A. § (5) bekezdésében biztosított - piaci értékre történő átértékelésének lehetőségével.

3. Az eszközök bekerülési (beszerzési, előállítási) értékének tartalma

Az eszköz bekerülési (beszerzési, előállítási) értéke az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolható tételek együttes összege. A bekerülési (beszerzési) érték az engedményekkel csökkentett, felárrakkal növelt vételárat, továbbá az eszköz beszerzésével, üzembe helyezésével, raktárba történt beszállításával kapcsolatban felmerült szállítási és rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, közvetítői tevékenység ellenértékét, a bizományi díjat, a beszerzéshez kapcsolódó adókat és adójellegű tételeket, a vámterheket foglalja magában.

3.1. A vásárolt eszközök bekerülési (beszerzési) értéke

A bekerülési (beszerzési) érték

- az engedményekkel csökkentett, a felárrakkal növelt vételárat,
- a szállítási és rakodási,
- alapozási,
- szerelési,
- üzembe helyezési,
- beszerzéssel kapcsolatos közvetítői költségeket, továbbá
- a bizományi díjat,

- a beszerzéshez kapcsolódó adókat (a beszerzéskor fizetett fogyasztási adót, jövedéki adót),
- a vámterhet (vámot, vámpótlékot, vámkezelési díjat) foglalja magában.

A bekerülési (beszerzési) érték részét képezi továbbá az eszközök beszerzéséhez szorosan kapcsolódó

- vagyonszerzési illeték,
- az előzetesen felszámított, de le nem vonható általános forgalmi adó (csak tételes!),
- a jogszabályon alapuló hatósági igazgatási, szolgáltatási díj,
- egyéb hatósági igazgatási, szolgáltatási eljárási díj (környezetvédelmi termékdíj, szakértői díj),
- a vásárolt vételi opció díja,
- az eszköz beszerzéséhez, előállításához közvetlenül kapcsolódóan igénybe vett hitel, kölcsön
 - felvétele előtt fizetett bankgarancia díja,
 - szerződésben meghatározott, a hitel igénybevétele miatt fizetett kezelési díj, folyósítási jutalék, a hitel igénybevételeig felszámított rendelkezésre tartási jutalék,
 - szerződés közjegyzői hitelesítésének díja,
 - felvétele után az eszköz üzembe helyezéséig, a raktárba történő beszállításig terjedő időszakra elszámolt (időszakot terhelő) kamat.
- a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó - az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt (időszakot terhelő) - biztosítási díj (például a szállítmány biztosítási díja) [Az általános biztosítás keretében fizetett díj nem része a beszerzési értéknek]; továbbá
- a beruházáshoz, a vagyoni értékű joghoz közvetlenül kapcsolódó - devizaszámlán meglévő devizakészlettel nem fedezett – devizakötelezettségnek az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt árfolyam különbözete, függetlenül attól, hogy az árfolyamnyereség vagy árfolyamveszteség,
- a beruházás tervezés, a beruházás előkészítés, a beruházás lebonyolítás, az új technológia elsajátítás (a betanítás) díjai, közvetlen költségei.

Ha a tárgyi eszköz beszerzéséhez igénybe vett hitel, kölcsön (beruházási hitel) több eszköz beszerzését finanszírozza részben vagy egészben, akkor az üzembe helyezésig felmerült kamatot az egyes eszközök között beszerzési költségei arányában kell megosztani.

Ha a beruházási hitellel finanszírozott eszközök üzembe helyezése nem egyidejűleg történik, akkor is az előbbiek szerint kell eljárni, azzal, hogy az üzembe helyezett eszközökre jutó, üzembe helyezés utáni kamatot egyéb folyó kiadásként kell elszámolni.

A fizetett kamatokhoz hasonlóan kell eljárni a beruházáshoz, az egyes tárgyi eszközökhöz közvetlenül kapcsolódó

- biztosítási díj,
- bankgarancia díj,
- a hitel igénybevétele miatt fizetett kezelési költség, folyósítási jutalék,
- a hitel igénybevételeig felszámított rendelkezésre tartási jutalék, valamint
- a szerződés közjegyzői hitelesítésének díjával kapcsolatban.

Amennyiben a bizományi díj, a lebonyolítási díj, a tervezés, az előkészítés költsége több tárgyi eszközhöz kapcsolódik, a számlázott összeget beszerzési költségei arányában kell megosztani.

A bekerülési (beszerzési) érték részét képező, az előzőekben felsorolt tételeket (ideértve az importbeszerzéseket is) a gazdasági esemény megtörténte után a pénzügyi rendezéskor kell számításba venni a számlázott, a kivetett összegben.

Amennyiben az üzembe helyezés, a raktárba történő beszállítás megtörtént, de a számla, a **megfelelő bizonylat nem érkezett meg**, a fizetendő összeget az illetékes hatóság nem állapította meg, és ezért a pénzügyi rendezés sem teljesülhetett, akkor **az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok** (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) **alapján kell meghatározni** és a negyedév végén állományba venni.

Az így meghatározott érték és a későbbiekben ténylegesen fizetett összeg közötti különbözettel a bekerülési értéket módosítani kell.

A bekerülési (beszerzési) értéknek nem része

- a levonható előzetesen felszámított általános forgalmi adó, továbbá
- az általános forgalmi adóról szóló törvény szerint ellenérték arányában megosztott előzetesen felszámított általános forgalmi adó le nem vonható hányada.

3.2 Importbeszerzés értéke

- Ha az importbeszerzés **ellenértékének kiegyenlítése számla lapján forintban történik**, akkor a számla szerinti - levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – forintérték az importtermék, illetve az importszolgáltatás értéke.
- Ha az importbeszerzés **ellenértékének kiegyenlítése számla alapján devizában, valutában történik**, akkor a számla szerinti - levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó - devizának, valutának, az importbeszerzéskor, az importszolgáltatás igénybevételekor (teljesítéskor) érvényes, a jelen szabályzatunk II/5. pontja szerinti árfolyamon átszámított forintértéke az importtermék, illetve az importszolgáltatás értéke.
- Ha az **importbeszerzés, importszolgáltatás ellenértékének kiegyenlítése exportáruval, exportszolgáltatással történik**, az importbeszerzés, az importszolgáltatás forintértékét az importbeszerzés, importszolgáltatás, illetve az exportértékesítés, az exportszolgáltatás szerződés szerinti devizaértékének

az első teljesítés napjára vonatkozó, a jelen szabályzatunk II/5. pontja szerinti árfolyamon átszámított forintértéken kell meghatározni.

Importbeszerzésként kell elszámolni az eszközöknek a külkereskedelmi áruforgalomban külföldről történő beszerzését (termékimport), továbbá azt a belföldön, illetve külföldön igénybe vett, külföldiek által nyújtott szolgáltatásokat, amelyeknél a szolgáltatást nyújtó gazdasági tevékenységének székhelye, illetve állandó telephelye, ezek hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye külföldön van (szolgáltatásimport), függetlenül attól, hogy az ellenértéket devizában, valutában, exportáruval, exportszolgáltatással, vagy külkereskedelmi szerződésben meghatározott forintszámláról forintban kerül kiegyenlítésre.

Az importbeszerzés elszámolása szempontjából külföld a Magyar Köztársaság államhatárán kívüli terület.

A köz- és magánvámraktárból történő beszerzés a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló törvényben rögzített feltételek szerint minősül importbeszerzésnek.

Nem minősül importbeszerzésnek

- az exportértékesítéshez kapcsolódóan a magyar határállomás és a külföldi rendeltetési hely közötti útszakaszra jutó - egyébként szolgáltatásimportnak tekintendő - devizában, valutában vagy forintban számlázott, fizetett szállítási és rakodási-raktározási díj, valamint
- a vámszabad- és a tranzitterületen levő vállalkozótól történő közvetlen beszerzés.

3.3. A saját termelésű eszközök bekerülési (előállítási) értéke

Az eszköz bekerülési (előállítási) értékének részét képezik azok a költségek, amelyek

- az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek,
- az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak, továbbá
- az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

együtt **közvetlen önköltség**.

Az eszköz (termék) előállítása során felmerült költségként kell figyelembe venni:

- a közvetlen anyagköltséget,
- a közvetlen bérköltséget,
- a közvetlen bérek járulékait,
- az egyéb közvetlen költséget (szállítási és rakodási költség, közvetlen gépköltség).

Az előállítási költségek közé tartoznak azok az adott eszközzel (szolgáltatással) közvetlen kapcsolatba hozható, az előállításhoz kapcsolódó általános költségek arányos

összegei is, amelyek az adott termékre (szolgáltatásra) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Ilyenek:

- gépköltségek,
- kamatköltségek,
- egyéb kiegészítő részlegek (üzemek) általános költségei.

Az előállítási költségek között kell elszámolni [és így a bekerülési (előállítási) érték részét képezi]

- az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz a beruházó által biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott) vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét, továbbá
- a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét,
- a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, a szolgáltatásnyújtással egyidejűleg.

Az egyes eszközök előállítási költségét dokumentálni, bizonylatolni kell.

Az előállítási költségek dokumentálásáért, bizonylatolásáért pénzügyi ügyintéző felelős.

4. Térítésmentesen átvett eszközök, ajándékként, hagyatékként kapott eszközök, a többletként fellelt eszközök, valamint a követelések fejében átvett eszközök értékelése

A térítésmentesen (visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszközök bekerülési (beszerzési) értéke az eszközöknek az állományba vétel időpontjában ismert piaci, forgalmi értéke.

Amennyiben az eszköz térítés nélküli átadása-átvétele **azonos felügyeleti szerv** alá tartozó államháztartási szervezetek között történik, az átvevő szervezetnek az adott eszközt az átadó által közölt - az átadó könyveiben szereplő - bruttó értéken kell nyilvántartásba venni. Ezzel egyidejűleg az átvevőnek az eszköz átadás időpontjáig - az átadónál időarányosan - elszámolt értékcsökkenés összegét is nyilvántartásba kell venni.

A térítésmentes (társadalmi) munkával létrehozott eszközök, továbbá az ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, valamint a többletként fellelt eszközöket az állományba vétel időpontja szerinti piaci, forgalmi értéken kell a könyvekbe felvenni.

A térítésmentesen átvett tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat a könyvekbe piaci, forgalmi értéken kell felvenni.

A követelések fejében átvett eszközöket, ha jogszabály, szerződés, megállapodás eltérően nem rendelkezik, akkor a kiváltott követelések összegével azonos összegben kell nyilvántartásba venni.

A forgalmi, piaci értéket adatok, információk alapján dokumentálni kell.

A dokumentumok elkészítéséért gazdasági vezető felelős.

A forgalmi, piaci érték jóváhagyására irodavezető jogosult.

5. Egyes eszközök értékelése

5.1. Immateriális javak

- A vagyoni értékű jogok bekerülési (beszerzési) értéke a megszerzésükért fizetett összeg.
- A szellemi termék bekerülési (beszerzési, előállítási) értéke az érte fizetett, a Szt.-ben meghatározott tartalmú ellenérték.

Az immateriális javak bekerülési (beszerzési, előállítási) értékét dokumentálni, bizonylatolni kell.

Az immateriális javak bekerülési (beszerzési, előállítási) értékének megállapításáért (meghatározásáért), dokumentálásáért pénzügyi ügyintéző felelős.

A mérlegben az immateriális javakat bekerülési értéken, illetve ezen bekerülési értéknek az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenési leírással csökkentett, a terven felüli értékcsökkenési leírás visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni

Az immateriális javak terven felüli értékcsökkenésének meghatározásához és annak visszaírásához biztosítani kell az adatok összegyűjtését, az információk feldolgozását, valamint a terven felüli értékcsökkenési leírására és annak visszaírására vonatkozó javaslat elkészítését.

A terven felüli értékcsökkenés, valamint annak visszaírására vonatkozó javaslat elkészítéséért gazdasági vezető felelős.

5.2. Tárgyi eszközök

A jelen szabályzat II/3.1 - II/3.3. pontjaiban leírtakon túl:

- A tárgyi eszköz biztonságos üzemeltetéséhez, rendeltetésszerű használatához szükséges - és a tárgyi eszköz beszerzésével egy időben vagy annak üzembe helyezéséig beszerzett - tartozékok, tartalék alkatrészek beszerzési értéke függetlenül attól, hogy az a tárgyi eszköz számlázott értékében vagy külön számlában jelenik meg - a tárgyi eszköz bekerülési (beszerzési) értéke részének tekintendő.

- A tárgyi eszköznél értéket növelő bekerülési (beszerzési) értéként kell figyelembe venni
 - = a meglévő tárgyi eszköz bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának növelésével összefüggő munka, továbbá
 - = az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló felújítási munka ellenértékét (saját vállalkozásban történt megvalósítása esetén a Szt. szerinti közvetlen önköltség aktivált értékét is), kivéve a tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munkát,
 - = ingatlan beszerzése esetén az ingatlan értékébe beszámított, korábban a bérleti jog megvásárlása címén fizetett, bérleti jogként kimutatott (még le nem írt) összeg.
- Egy adott beruházás miatt lebontott és újraépített épület, építmény bontásának költségeit az adott beruházás bekerülési értékébe be kell számítani.
- Építési telek (földterület) és rajta lévő épület, építmény egyidejű beszerzése esetén, amennyiben az épületet, az építményt rendeltetésszerűen nem vesszük használatba (az épület, építmény rendeltetésszerűen nem hasznosítható), akkor az épület, építmény beszerzési, bontási költségeit, továbbá a vásárolt teleknek építkezésre alkalmassá tétele érdekében végzett munkák költségeit a telek (földterület) értékét növelő beszerzési költségként kell elszámolni a telek (a földterület) bontás utáni (az üres telek) piaci értékének megfelelő összegig. Az ezt meghaladó költségeket a megvalósuló beruházás (az épület, építmény) bekerülési (beszerzési) értékeként kell figyelembe venni.

A tárgyi eszközök bekerülési (beszerzési, előállítási) értékét dokumentálni, bizonylatolni kell.

A bekerülési (beszerzési, előállítási) érték dokumentálásáért, bizonylatolásáért pénzügyi ügyintéző felelős.

A mérlegben a tárgyi eszközöket bekerülési értéken, illetve ezen bekerülési értéknek az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenési leírással csökkentett, a terven felüli értékcsökkenési leírás visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni

A tárgyi eszközök terven felüli értékcsökkenésének meghatározásához és annak visszairásához biztosítani kell az adatok összegyűjtését, az információk feldolgozását, valamint a terven felüli értékcsökkenési leírására és annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítését.

A terven felüli értékcsökkenés, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítéséért a gazdasági vezető felelős.

5.3. A befektetett pénzügyi eszközök

A befektetett pénzügyi eszközöket a bekerülési (beszerzési) értékükön kell állományba (nyilvántartásba) venni.

A beszerzési érték a megszerzés módjától függően lehet

- a vételár,
- a csereszerződés szerinti érték,
- a kiváltott követelés könyv szerinti értéke,
- a felszámolási javaslat szerinti érték.

A **gazdasági társaság(ok)ban tulajdoni részesedést jelentő befektetés** (részvény, üzletrész, vagyoni betét) bekerülési (beszerzési) értéke az az összeg, amelyért azt szervezetünk megvásárolta.

Részletekben történő megvásárlás esetén a részvény, üzletrész beszerzési értéke a ténylegesen kifizetett összeg.

Ha szervezetünk a tulajdoni részesedést jelentő részvényekhez, üzletrészekhez, vagyoni betéthez nem vásárlás útján jutott hozzá, akkor a társasági szerződésben (alapszabályban) meghatározott alapításkori, tőke emeléskori értéket kell beszerzési értéknek tekinteni, **de csak akkor, ha szervezetünk**

- a pénzbeli betétnek megfelelő eszközöket, valamint a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást rendelkezésre bocsátotta, illetve
- ezen eszközöket könyveiből kivezette.

A **hitelviszonyt megtestesítő (kamatozó) értékpapír** bekerülési (beszerzési) értéke **nem tartalmazhatja** a (vételár részét képező, tovább a kibocsátási okiratban, csereszerződésben, a vagyonfelosztási javaslatban meghatározott piaci, forgalmi, beszámítási érték részét képező) (felhalmozott) **kamat összegét**.

A kamatozó értékpapír vételárában lévő kamat (beszerzéskor fizetett) összegét kamatbevételt csökkentő tételként kell kimutatni.

A befektetett pénzügyi eszközök bekerülési (beszerzési) értékét dokumentálni, bizonylatolni kell.

A bekerülési (beszerzési) érték dokumentálásáért, bizonylatolásáért a pénzügyi ügyintéző felelős.

A könyvviteli mérlegben a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetést, valamint a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt bekerülési értéken, illetve a Szt., és szervezetünk számviteli politikája alapján elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.

A befektetett pénzügyi eszközök értékvesztésének meghatározásához és annak visszairásához biztosítani kell az adatok összegyűjtését, az információk feldolgozását, valamint az értékvesztésre illetve annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítését.

5.4. Üzemeltetésre, kezelésre átadott, koncesszióba adott eszközök

Az üzemeltetésre, kezelésre átadott, koncesszióba adott eszközök értéke a tárgyi eszközök állományba vételekor megállapított - értékcsökkenéssel csökkentett - bekerülési (beszerzési, előállítási) érték.

A mérlegben az üzemeltetésre, kezelésre átadott, koncesszióba adott eszközöket bekerülési értéken, illetve ezen bekerülési értéknek az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenési leírással csökkentett, a terven felüli értékcsökkenési leírás visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni

Az üzemeltetésre, kezelésre átadott, koncesszióba adott eszközök terven felüli értékcsökkenésének meghatározásához és annak visszairásához biztosítani kell az adatok összegyűjtését, az információk feldolgozását, valamint a terven felüli értékcsökkenési leírás és annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítését.

A terven felüli értékcsökkenés, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítéséért gazdasági vezető felelős.

5.5. Vagyonkezelésbe vett eszközök bekerülési értéke

A vagyonkezelésbe vett eszközök bekerülési értékének a vagyonkezelési szerződésben szereplő érték minősül.

5.6. Vagyonkezelésbe adott eszközök bekerülési értéke

A vagyonkezelésbe adott immateriális javak, tárgyi eszközök bruttó értékét és elszámolt értékcsökkenés a vagyonkezelésbe adáskor az Önkormányzat könyveiből köteles kivezetni, és ezzel egyidejűleg a vagyonkezelői szerződésben szereplő értéket, mint bekerülési értéket kell a könyveibe felvenni.

5.7. Követelések könyvviteli mérlegben kimutatott értéke

A könyvviteli mérlegben követelésként kell kimutatni a jogszabályokban meghatározott és az államháztartás szervezte által előírt, de még ki nem egyenlített összegeket (*ide értve a helyi adókból és az illetékek meg nem fizetéséből származó hátralékot is*), az államháztartás szervezete által teljesített, és az igénybe vevő által szerződésekből jogszerűen eredő, elfogadott, elismert termékek értékesítéséből és szolgáltatások nyújtásából származó - általános forgalmi adót is tartalmazó - pénzügyi értékben kifejezett fizetési igényeket, a hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, a tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékesítéséből származó követeléseket, valamint a rövid lejáratú kölcsönöket, visszterhesen átadott pénzeszközöket.

A könyvviteli mérlegben a követelést az elfogadott, elismert összegben, illetve a Szt., és a jelen értékelési szabályzat alapján elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.

Behajthatatlan követelést a könyvviteli mérlegben nem lehet kimutatni, azt hitelezési veszteségként a saját tőkével szemben le kell írni.

Behajthatatlannak azt a követelés minősíthető, amely megfelel a Korm. rendelet 5. § (3) bekezdésében leírt feltételek valamelyikének.

A behajthatatlanság tényét és a behajthatatlannak minősített követelés összegét dokumentálni kell.

5.8. A forgóeszközök között kimutatott értékpapírok

A forgóeszközök között értékpapírként a forgatási célból, átmeneti, nem tartós befektetésként vásárolt, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, illetve tulajdoni részesedést jelentő befektetést kell kimutatni.

A forgóeszközök között kimutatott értékpapírokat - a befektetett pénzügyi eszközök között kimutatott értékpapírokhoz hasonlóan - bekerülési (beszerzési) értékükön kell állományba venni.

A **hitelviszonyt megtestesítő (kamatozó) értékpapír** bekerülési (beszerzési) értéke **nem tartalmazhatja** a (vételár részét képező, tovább a kibocsátási okiratban, csereszerződésben, a vagyonfelosztási javaslatban meghatározott piaci, forgalmi, beszámítási érték részét képező) (felhalmozott) **kamat összegét**.

A kamatozó értékpapír vételárában lévő kamat (beszerzéskor fizetett) összegét kamatbevételt csökkentő tételként kell kimutatni.

A könyvviteli mérlegben a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetést, valamint a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt bekerülési értéken, illetve a Szt., valamint jelen értékelési szabályzat alapján elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.

6. Az értékvesztés elszámolásának, visszaírásának feltételrendszere

6.1. Értékvesztés elszámolása

A Szt.-ben, valamint a Korm. rendeletben előírt szabályok szerint **értékvesztést kell elszámolni**

- a tulajdoni részesedést jelentő befektetéseknél,
- a hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapíroknál (függetlenül attól, hogy azok a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepelnek),

abban az esetben, ha mérlegkészítéskor azok piaci értéke **tartósan és jelentősen** alacsonyabb mint a nyilvántartás szerinti érték.

A vevő, adós minősítése alapján a beszámolóval lezárt év **mérleg fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követeléseknél** (ideértve a vevőkkel, adósokkal, a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket) értékvesztést kell elszámolni – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyvszerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti különbözet összegében, ha ez a **különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.**

Szervezetünknel

- a.) a **gazdasági társaságban lévő** - tulajdoni részesedést jelentő - **befektetéseknél** a piaci érték és a nyilvántartási érték közötti különbözet **jelentősnek minősül**, ha az értékvesztés összege eléri a bekerülési érték (nyilvántartásba vételi érték) 20 %-át, vagy 100.000,- Ft-ot.
- b.) a **hitelviszonyt megtestesítő értékpapíroknál** a piaci érték és a nyilvántartási érték közötti különbözet **jelentősnek minősül**, ha az értékvesztés összege eléri a bekerülési érték (nyilvántartásba vételi érték) 20 %-át, vagy 100.000,- Ft-ot,
- c.) a **követeléseknél jelentősnek minősül** a veszteségjellegű különbözet, ha az értékvesztés összege eléri a nyilvántartott követelés bekerülési értékének 20 %-át, vagy 100.000,- Ft-ot.

6.2. Az értékvesztés megállapítása, összegének meghatározása

6.2.1. A gazdasági társaságokban lévő befektetéseknél az érintett társaságokról olyan információval kell rendelkezni, melyből kiderül, hogy a Szt.-ben foglalt feltételek nem teljesülése miatt el kell-e számolni az értékvesztést.

Az értékvesztés meghatározásakor figyelembe kell venni:

- a gazdasági társaság piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, a befektetés (felhalmozott) osztalékkal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, annak tartós tendenciáját,
- a megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget,
- a gazdasági társaság saját tőkéjéből a befektetésre jutó részt, külföldi pénzügyi értékre szóló befektetés esetén a Szt. 60. § szerinti, az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó választott devizaárfolyamon átszámított forintértéken.

A gazdasági társaságokban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékvesztésének meghatározásához biztosítani kell az adatok összegyűjtését, az információk feldolgozását valamint az értékvesztésre vonatkozó javaslat elkészítését. A felülvizsgálat során tett **megállapításokról írásos dokumentumot** (pld. feljegyzés, jegyzőkönyv) **kell készíteni.**

Az írásos dokumentumban rögzíteni kell az értékvesztés okát, mértékét.

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítéséért iroda vezető felelős.

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat jóváhagyására Társulási Tanács elnöke jogosult.

6.2.2. A tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékvesztésének megállapításához, azok piaci megítéléséből kell kiindulni.

Az értékpapír piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:

- az értékpapír (felhalmozott) kamattal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, piaci értékét, annak tartós tendenciáját,
- az értékpapír kibocsátójának piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, azt, hogy a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor a névértéket (és a felhalmozott kamatot) várhatóan megfizeti-e, illetve milyen arányban fizeti majd meg.

Az értékpapírok értékvesztésének meghatározásához biztosítani kell az adatok összegyűjtését, az információk feldolgozását valamint az értékvesztésre vonatkozó javaslat elkészítését.

A felülvizsgálat során tett **megállapításokról írásos dokumentumot** (pld. feljegyzés, jegyzőkönyv) **kell készíteni**.

Az írásos dokumentumban rögzíteni kell az értékvesztés okát, mértékét.

6.2.3. A követelések (adósok, vevők) értékelése

A mérleg fordulónapján késedelemben lévő **követelések** (ideértve a vevőkkel, adósokkal, a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket) után elszámolandó értékvesztés összegét a következő értékelési elvek szerint kell megállapítani:

- 90 - 180 napos késedelem esetén a követelés 20 %-a,
- 180 - 360 napos késedelem esetén a követelés 30 %-a ,
- 360 napon túli késedelem esetén a követelés 50 %-a.

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítéséért gazdasági vezető felelős.

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat jóváhagyására irodavezető jogosult.

6.2.4. A központi, a helyi adókkal és az adók módjára behajtandó köztartozásokkal kapcsolatos követelések – ideértve az adó-, az adó jellegű, az illeték, a járulék-, a járulék jellegű, a vám-, a vám jellegű tételek – értékelése során az értékvesztés összegének meghatározása egyedi értékeléssel történik.

6.2.5. Amennyiben a **követelések** várhatóan meg nem térülő összege bizonylatból, dokumentumból (például: bírósági végzés, megállapodás, felszámoló értesítése, stb.) megállapítható, az értékvesztés összegét a rendelkezésre álló dokumentumok alapján, abban szereplő összeggel megegyező mértékben kell elszámolni.

6.2.6. Kisösszegű követelések értékelésének szabályai:

Az értékvesztés számviteli elszámolása szempontjából szervezetünk követeléstípusonként (adós, illetve vevőcsoportonként) együttesen kisösszegűnek

tekinti az egyenként 5.000,- Ft-ot meg nem haladó követeléseket.

Ezen – tételesen külön kimutatásba foglalt – követelések után az értékvesztést – **az egyedi minősítés mellőzésével** – a kisösszegű követelések együttes értékének 10 %-ában állapítjuk meg.

A kisösszegű követelések értékvesztését – az előző évben elszámolt értékvesztés visszairása mellett – minden évben el kell számolni.

A követeléseknél az értékvesztés elszámolása nem minősül a követelés elengedésének, illetve törlésének.

6.3. Értékvesztés visszairása

Amennyiben

- a gazdasági társaságokban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések piaci értéke **jelentősen**, 20 %-kal, és **tartósan** meghaladja a könyv szerinti értéket,
- a tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok piaci értéke **jelentősen**, 20 %-kal, és **tartósan** meghaladja a könyv szerinti értéket,
- a vevő, az adós minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege a következő pontban rögzített mértékkel meghaladja a követelés könyvszerinti értékét

a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell.

Az értékvesztés visszairásával a könyv szerinti érték nem haladhatja meg

- a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés Szt. szerinti bekerülési (beszerzési) értékét,
- a tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok Szt. szerinti bekerülési (beszerzési) értékét, illetve ha a beszerzési érték magasabb a névértéknél az adott értékpapír névértékét,
- a követelés nyilvántartásba vételi értékét.

7. A mérlegben szereplő források értékelésének általános szabályai

A saját tőkét, a tartalékot, a kötelezettséget a mérlegben könyvszerinti értéken kell kimutatni, a külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségek kivételével.

A külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségek mérlegértékének meghatározásakor a II/6. pontban leírtakat kell figyelembe venni.

8. A mérlegben szereplő egyes források értékelése

8.1. Saját tőke

Saját tőkeként kell kimutatni a központi költségvetési szervek által kezelt vagyont, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjaihoz tartozó vagyont, a helyi önkormányzat, a települési területi és az országos kisebbségi önkormányzat, a többcélú kistérségi társulás, illetve egyéb jogszabály alapján az államháztartás szervezete tulajdonát

képező vagy eszközöknek a forrását, amely korábbi költségvetési vagy egyéb felhalmozásból, juttatásból képződött, illetve folyamatos tőkeváltozásból ered. A saját tőke részeként kell kimutatni a piaci értékelésből származó értékhelyesbítéssel azonos összegű értékelési tartalékot is.

A saját tőke tartós tőkéből, tőkeváltozásból és értékelési tartalékból tevődik össze. Tartós tőkeként kell szerepeltetni a jogszabály vagy az alapító (irányító) szerv által tartósan a tevékenység ellátáshoz tulajdonba, illetve kezelésbe adott eszközök forrását (ide nem értve a költségvetési előirányzat terhére rendelkezésre bocsátott pénzeszközöket). Nem szabad tartós tőkeként szerepeltetni a központi alrendszerben az önkormányzati alrendszerrel kezelésbe vett eszközök forrását, illetve az önkormányzati alrendszerben azon kezelésbe vett eszköz forrását, amely eszközöket nem az irányítást végző önkormányzat, többcélú kistérségi társulás bocsátott a rendelkezésre.

A könyvviteli mérlegben negatív előjelű tartós tőke nem mutatható ki. A tartós tőke csak megszűnéskor, átszervezéskor (összevonás, beolvasztás, kiválás, megosztás, szétválás) változhat. Már működő államháztartás szervezete tartós tőkéje átszervezés során akkor növekedhet, amennyiben az alapító (irányító) szerv a közfeladat ellátáshoz további eszközöket (ide nem értve a költségvetési előirányzat terhére rendelkezésére bocsátott pénzeszközöket) is rendelkezésre bocsát.

Tőkeváltozásként kell kimutatni az eszközök finanszírozására szolgáló 2010. január 1-je után, illetve az alapítást (átszervezést) követően képződött forrásokat, illetve forrásnövekedéseket.

Újjonnan alakuló, illetve összevonással létrejövő államháztartás szervezete a nyitómérlegben tőkeváltozást nem mutathat ki.

Értékelési tartalékként kell kimutatni a piaci értékelés alapján meghatározott értékhelyesbítés összegét. Az értékelési tartalék és az értékhelyesbítés csak és kizárólag egymással szemben és azonos összegben változhat. Az értékelési tartalék terhére a saját tőke más elemeit nem lehet növelni, annak terhére kötelezettség nem teljesíthető.

A saját tőkén belül el kell különíteni a tulajdonba kapott, illetve a kezelésbe vett eszközök forrását.

8.2. Tartalékok

Tartalék képezhető a jóváhagyott pénzmaradványból, előirányzat-maradványból és a vállalkozási maradványból.

A költségvetési év költségvetési tartalékként kell kimutatni a pénzmaradványt, amely az alaptevékenység - az aktív és passzív pénzügyi elszámolások, valamint a forgatási célú pénzügyi műveletek pénzforgalmával korrigált - ténylegesen teljesített tárgyévi bevételeinek, valamint a ténylegesen teljesített tárgyévi kiadásainak különbözete, illetve az előirányzat-maradványt, amely a módosított előirányzatok és azok teljesítésének különbözete.

Vállalkozási tartalékként kell kimutatni a vállalkozási tevékenység adott költségvetési évben befolyt szakfeladaton elszámolt bevétele, pénzforgalom nélküli bevétele és a bevételek teljesítése érdekében felmerült valamennyi tárgyévi kiadása - ideértve a befektetési célú finanszírozási műveletek hatását is - különbözetének összegében megállapított vállalkozási maradványból képzett tartalékot (az alaptevékenységre felhasznált, az előző év(ek)ben, illetve a tárgyévben képződött

vállalkozási maradvány kivételével). A könyvviteli mérlegben vállalkozási tartalékon belül elkülönítve kell kimutatni a tárgyévben képzett és a korábbi években képződött, még fel nem használt vállalkozási tartalékot.

8.3. Kötelezettségek értékelése (a külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségek kivételével)

8.3.1. Hosszú lejáratú kötelezettségek

Hosszú lejáratú kötelezettségek között az egy évnél hosszabb lejáratra felvett hitelek és kapott támogatási kölcsönöket, ideiglenesen átvett pénzeszközöket, valamint a kötvénykibocsátásból származó kötelezettségeket kell a folyósított, illetve a törlesztésekkel csökkentett összegben, a könyvviteli mérlegben kimutatni.

A könyvviteli mérlegben kimutatásra kerülő összeg bizonylata a hitelt folyósító pénzüintézetnek a december 31-i állapotra vonatkozó bankkivonata, illetve egyenlegközlő levele.

A pénzügyi lízing esetén a kötelezettségek összege a fizetendő kamatot nem tartalmazhatja.

Hosszú lejáratú kötelezettségek között csak a mérleg fordulónapját követő egy éven túl esedékes összeg mutatható ki. A kötelezettség mérleg fordulónapját követő egy éven belül esedékes törlesztő részletét a rövid lejáratú kötelezettségek között kell a mérlegben kimutatni.

8.3.2. Rövid lejáratú kötelezettségek

A rövid lejáratú kötelezettségeket rövid lejáratú kölcsönök, rövid lejáratú hitelek, kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók) és egyéb rövidlejáratú kötelezettségek tagolásban kell a mérlegben kimutatni.

Az áruszállításból, a szolgáltatásteljesítésből származó, **általános forgalmi adót is tartalmazó, a mérleg fordulónapjáig esedékes kötelezettségeket** a szervezetünk által elismert, számlázott összegben kell kimutatni mindaddig, amíg az kiegyenlítésre nem került.

Az ilyen jellegű kötelezettségek mérlegben történő szerepeltetésének nem feltétele, hogy a számla készítésének időpontja a mérleggel lezárt évben legyen. Minden olyan számlának meg kell jelenni a mérlegben, amely a beszámoló készítésének – számviteli politikában meghatározott – időpontjáig megérkezik szervezetünkhöz, és a teljesítés a mérleggel lezárt évben megtörtént.

Nem kell a kötelezettséget a mérlegben kimutatni, ha arról a szállító, szolgáltató írásban lemond, vagy ha a kötelezettség törvényi rendelkezés alapján elévült.

Az egyéb rövidlejáratú kötelezettségek között a mérlegben elkülönítetten kell kimutatni

- a váltótartozás miatti kötelezettséget,

- a munkavállalókkal szembeni kötelezettségeket,
- a költségvetéssel szembeni kötelezettségeket,
- a támogatási program előlege miatti kötelezettségeket, a szabálytalan kifizetések miatti kötelezettségeket, valamint
- a garancia- és kezességvállalásból származó kötelezettségeket.

Az egyéb rövidlejáratú kötelezettségeket az egyeztetett könyvszerinti értékben, illetve a névszerinti analitikus nyilvántartásban szereplő összeggel megegyező értékben kell a mérlegben szerepeltetni.

A hosszú lejáratú kötelezettségből a mérleg fordulónapját követő egy éven belül visszafizetendő törlesztéseket a rövid lejáratú egyéb kötelezettségek között **elkülönítetten kell kimutatni.**

Ez a szabályzat 2011. október 25-től lép hatályba, a korábbi eszközök és források értékelési szabályzata ettől az időponttól hatályát veszti.

Gyula, 2011. október 25.

Dr. Görgényi Ernő
Társulási Tanács elnöke